

Najaarsbijeenkomst NDV

19 november

Het was een inspirerende dag in de historische collegezaal van het Schip van Blaauw te Wageningen. Twee sprekers hielden vanuit een geheel eigen perspectief een gloedvol betoog.

Andalusië-excursie

Allereerst kwamen de beelden van de excursie naar Andalusië op het scherm in de presentatie van Piet Vos en Kos Spaapen. Deze excursie was speciaal gepland in het vroege voorjaar, want met het ontluiken van het nieuwe groeiseizoen valt er juist dan veel te

beleven. Wat van deze presentatie vooral bij bleef, was de invloed van het landschap op de vegetatie. Prachtige beelden van enorme rotspartijen die de geologische geschiedenis van het gebied verraadden. Rivieren die zich diep door het landschap wisten uit te slijten en de sporen van in duizenden jaren wisselende zeespiegels, nog altijd zichtbaar op de rotsen. De vele dia's vormden een prachtige beeldbloemlezing. Jammer dat de

Aandachtige toehoorders in het Schip van Blaauw.

Foto: Harry de Coo

soortnamen niet goed waren te verstaan en dat deze niet op het scherm zichtbaar waren. Gelukkig staat er een uitgebreid verslag over deze excursie in het najaarsnummer (2016/3) van *Arbor Vitae*.

Tasmanië, land vol bijzonderheden

Na de lunchpauze vertelt Geerten Kalter over Tasmanië met nadruk op de samenhang tussen de natuurlijke ontwikkeling en de menselijke invloed op het eiland. In zijn presentatie kiest Geerten voor een route over de scheiding tussen het drogere oostelijk deel en het westelijk deel waar jaarlijks meer dan drie meter regen valt.

Tasmanië is anderhalf maal zo groot als Nederland en er wonen circa een half miljoen mensen. Ecologisch gezien is het een uniek eiland door de bijzondere geografische ligging, het genetische isolement en de diversiteit in bodem, weer en vegetatie. Na de laatste ijstijd is Tasmanië geïsoleerd komen liggen van het continent Australië. Een grote diversiteit aan planten uit een ver verleden zijn op dit eiland behouden gebleven. Tasmanië herbergt circa zeshonderd planten die alleen daar voorkomen. Hieronder zijn bijzondere geslachten als *Nothofagus*, *Richea* en *Lomatia*. Geerten licht de Pencil pine, *Athrotaxis cupressoides*, er uit. Deze conifeer is veel gezocht vanwege het mooie timmerhout. De verspreiding van de plant is kenmerkend. Zaden komen niet jaarlijks aan de plant maar vallen nooit ver van de boom. Veel van de jonge boompjes bezwijken onder de barre omstandigheden. Degene die uiteindelijk de branden, sneeuw en de gesel van de passaatwind overleven, kunnen meer dan duizend jaar oud worden. Het is boeiend te zien welke mechanismen flora en fauna kennen om te overleven in de verschillende biotopen.

De laatste tweehonderd jaar heeft de Europese invloed een desastreuze invloed op het landschap. De ontginning van delfstoffen en de massale houtkap voor de papierindustrie vormen grote bedreigingen en maken het ook voor dieren en vogels moeilijk om te

Athrotaxis cupressoides. Bomen kunnen wel 1000 jaar oud worden als ze de ruige omstandigheden overleven.

Foto: Geerten Kalter

overleven. De spectaculaire actie van actviste Miranda Gibson voor het behoud van de Werelderfgoed-status van Styx Valley is een mooi statement. Door haar 449 dagen durende protest (zie www.observeertree.org) is een schitterend stuk origineel oerbos met *Eucalyptus regnans* bewaard gebleven. Deze eucalyptus is de grootste hardhoutboom in de wereld. Geerten filmde een wandeling met de lens langs de stam: er komt maar geen einde aan. Een eucalyptusbos met bomen van ruim honderd meter hoogte. Houtvesters smullen van bomen met een dergelijke opbrengstbelofte, maar het kappen van deze woudreuzen blijft niet zonder consequenties

voor bodem en klimaat. De in vele honderden jaren opgeslagen koolstof en mineralen in deze woudreuzen raakt voorgoed verloren. Uit onderzoek blijkt dat deze eucalyptuswouden vier tot acht keer zoveel koolstof bevatten dan bijvoorbeeld eiken- en beukenbos. De ouderwetse bosbouw gaat hier nog steeds volledig aan voorbij. Het gevolg is verarming voor bodem, klimaat, flora en fauna.

Geerten gaf ons een inkijkje in zijn beleving van de enorme bomen én welke lessen hij uit deze reis heeft meegenomen. De compactheid, de klimatologische en hoogteverschillen, de planten, moerasgronden, oerbossen en de spectaculaire kust geven veel inzicht in natuurlijke processen. Geerten pleit voor erkenning, bewustzijn en verandering in hoe wij mensen wereldwijd omgaan met ons groene goud. En tussen de regels door betoogt hij over de meerwaarde als bij het beheer van het stedelijk gebied meer uitgegaan zou worden van ecologische principes.

Finale met quiz

En dan de finale van deze dag: de takkenquiz georganiseerd door Klaas Verboom en Hans Janssen. Een veertigtal takken deden de ronde. Sommige takken bleven steken omdat iemand deze nog even vast wilde houden en andere verloren hun kenmerkende blaadjes dan wel bessen of ze circuleerden eindeloos. Die laatste waren natuurlijk de meest makkelijke. Jaap Smit en Pierre Theunissen behaalden allebei een score van 61 uit 83 punten.

Al met al beleefden wij een genoeglijke dag, te midden van gelijkgestemden als het gaat om bomen en groen. En een aantal van deze enthousiastelingen kwamen elkaar tegen het eind van de middag weer tegen in de aan de overkant gelegen collectietuin De Dreijen. □

Tasmanië kent verschillende klimaatzones met een grote diversiteit aan plantensoorten

Foto: Geerten Kalter

